

Hvordan håndterer vi det ved USN ?

USN Universitetet i Sørøst-Norge

Heidi Ormstad

Viserektor for forskning, innovasjon og internasjonalisering
USN

Lederforum for forskningsetikk 27.11.20

Institusjonens ansvar

- Ny forskningsetikkloven fra 2017; **institusjonene gis et tydeligere og mer konkret ansvar** for håndtering av forskningsetiske spørsmål.
- **Lovens § 6**; institusjonen har ansvar for å **behandle saker om mulige brudd på anerkjente forskningsetiske normer**;
 - ha et **redelighetsutvalg**,
 - fastsette **retningslinjer** for behandling av slike saker
 - rapportere slike saker til **Granskingsutvalget**
- **Lovens § 5**; institusjonen skal sikre at **forskningen ved institusjonen skjer i henhold til anerkjente forskningsetiske normer** og at vi med det har ansvar for
 - nødvendig **opplæring av kandidater og ansatte** i anerkjente forskningsetiske normer og
 - at **alle som utfører eller deltar i forskningen, er kjent** med anerkjente forskningsetiske normer.

1. Hvordan sikrer virksomheten din at forskningen ved institusjonen skjer i henhold til anerkjente forskningsetiske normer, jf. Forskningsetikkloven?

Viserektor for forskning er tillagt **ansvaret** for systemer og ordninger som sikrer dette. Ansvaret er **delegert** i den faglige **linjen** til dekaner, programkomiteene for doktorgradsutdanningene, instituttledere og programkoordinatorene for masterutdanningene.

- **Styret ved USN** vedtok et **forskningsetisk rammeverk i juni 2017**; føringer for forskningspraksisen ved institusjonen, intern opplæring, mandat for **Redelighetsutvalget** ved USN og prosess for håndtering av mistanke om brudd på forskningsetiske retningslinjer.
- **Forskningsutvalget** skal:
 - “gi råd om systemer og ordninger som sikrer at forskningen ved USN skjer i henhold til anerkjente forskningsetiske normer».
- **Forskningsavdelingen** delegert ansvar for å **veilede** i håndtering av forskningsetiske problemstillinger, **informere** om USNs system for forskningsetikk, og bistå i **undervisning** i forskningsetikk ved behov.
- **Kvalitetssystemet for utdanningsvirksomheten** ivaretar at LUB’ene er faglig oppdatert og i tråd med kvalifikasjonsrammeverket.

Om Redelighetsutvalget ved USN

- Jfr. lov om organisering av forskningsetisk arbeid, er forskningsinstitusjonene **pålagt** å ha et redelighetsutvalg.
- Redelighetsutvalget skal behandle og uttale seg i saker som tar opp **mulige brudd på anerkjente forskningsetiske normer**.
- USN opprettet i 2017 et **Redelighetsutvalg** i samarbeid med Høgskolen i Innlandet (HINN).
- Redelighetsutvalget består av **fem medlemmer** med kompetanse innen **forskning, forskningsetikk og juss**.
- Utvalget er **oppnevnt av styret** og skal opptre uavhengig av den ordinære linjeorganisasjonen ved USN og HINN.

<https://www.usn.no/om-usn/organisering/rad-utvalg-og-ombud/redelighetsutvalget>

Prosess for behandling av saker om redelighet ved USN

- Meldinger om mulig brudd på anerkjente forskningsetiske normer ved USN eller HINN **meldes til viserektor for forskning eller direkte til Redelighetsutvalgets leder**, evt. andre steder. Den som mottar et slikt varsel må sørge for å videreforsende denne til viserektor FoU eller Redelighetsutvalgets leder.
- Alle**, også personer og organisasjoner utenfor USN/HINN, har **rett til å varsle** utvalget om slike saker.
- Saken utredes samtidig med at **partene varsles og får anledning til å uttale seg**. Det vurderes hvordan saken skal håndteres.
- Hvis saken videreføres til **behandling i Redelighetsutvalget** skal utvalget alltid **ta stilling til følgende**:
 - Om **forskeren har opptrådt vitenskapelig uredelig** eller ikke
 - Om det foreligger **systemfeil** ved institusjonen og
 - Om det **vitenskapelige arbeidet bør korrigeres eller trekkes tilbake**.
- Redelighetsutvalget kan også i uttalelsen gi en anbefaling om videre oppfølging.
- Uttalelser som konkluderer med at forsker har opptrådd vitenskapelig uredelig, kan påklages av forskeren til **Granskingsutvalget**

Oversikt over saker om mulige brudd på forskningsetiske normer som er behandlet ved USN i perioden 2018-2020¹

Dato for endelig uttalelse i saken	Behandlet av	Type brudd	Forskningsområde	Rapportering til Granskingsutvalget
			Konklusjon	
05.12.2017	Redelighetsutvalget	Saken gjaldt en vurdering av plagiatbegrepet jfr NESH retningslinjer punkt 27 etter at A hadde oppdaget at B hadde brukt deler av tekst fra en felles rapport uten å kreditere henne som medforfatter. Rapporten ble brukt i et kvalifiseringsløp til førstelektor og er upublisert. I tillegg hadde saken en vurdering etter NESH punkt 25 Medforfatterskap, og 26 God henvisningsskikk, samt punkt 31, Forpliktelse i kollegiale forhold	»B har ikke opptrådt vitenskapelig uredelig. Hun har brutt anerkjente forskningsetiske normer ved ikke å mer nøyaktig angi A's bidrag i rapporten. Bruddet anses som mindre alvorlig. B har ikke handlet forsettlig eller grovt uaktsomt.» A) Utvalget kan ikke se at det bruddet på forskningsetiske normer som har skjedd i denne saken, kan knyttes til noen systemfeil ved institusjonen. I denne saken dreier det seg om en upublisert rapport. B) Vurderingen om vitenskapelig arbeid burde trekkes tilbake var derfor ikke relevant for denne saken.	
16.04.2018	Redelighetsutvalget	Saken gjaldt mulig brudd på anerkjente forskningsetiske normer i et forskningsprosjekt som omhandlet 1) elevers opplevelse av overgrep i skolen og elevers opplevelse av psykososial oppfølging etter seksuelle overgrep i skolen, samt 2) foreldrenes opplevelser av skolens håndtering og psykososiale oppfølging etter seksuelle overgrep skjedd i skolen. Redelighetsutvalget vurderte saken ut fra NESH sine retningslinjer og vurderte personvernet (punkt 6), hensyn til tredjepart (punkt 13), krav til samtykke (punkt 8), krav til konfidensialitet (punkt 9, forskningens ansvar (punkt 3) og krav til habilitet (punkt 30).	1. Y og X har ikke opptrådt vitenskapelig uredelig. 2. Y og X har brutt anerkjente forskningsetiske normer. 3. Redelighetsutvalget tilrår at det vitenskapelige arbeidet trekkes tilbake. A) Utvalget har etter en vurdering kommet til at det ikke foreligger systemfeil ved institusjonen, men anbefaler likevel at institusjonen vurderer tiltak med mål om at alle som driver forskning, er bevisste på forskningsetikk. B) Etter en samlet vurdering av de forholdene som er drøftet ovenfor, har utvalget kommet frem til at det er riktig å tilråde at det vitenskapelige arbeidet trekkes tilbake.	
15.05.2020	Viserektor for forskning	Saken gjaldt mistanke om at en artikkel som var publisert som del av en konferanse (konferanseproceeding) var en omskriving av en masteroppgave uten at det ble henvisning korrekt til forfatteren og masteroppgavens tekst og figurer. Saken er drøftet ut fra de forskningsetiske retningslinjene utarbeidet av NENT vedrørende «Vitenskapelig redelighet» (pkt.4), «God henvisningsskikk» (pkt.4) og «God publiseringspraksis» (pkt. 5).	1) Viserektor for forskning konkluderte med at den publiserte artikkelen burde korrigeres eller trekkes tilbake. Denne konklusjonen ble drøftet med og støttet av ledelsen ved det angjelende fakultet og institutt. Ansaret for å følge opp konklusjonen ble lagt til hovedforfatteren og hans instituttleder. 2) Viserektor for forskning konkluderte også med at det ikke var noen indikasjon på systemfeil ved institusjonen, men at det åpenbart manglet kunnskap om forsknings-etiske retningslinjer vedrørende henvisnings- og siterings-skikk i fagmiljøet. For å bidra med kunnskap- og bevisstgjøring rundt bruk av masteroppgaver i andre publiseringer vil det bli laget en omtale av saken på USNs intranett.	

2.7 Er opplæringen **frivillig eller obligatorisk**? Og hvem er den eventuelt obligatorisk for?

3. Hvordan **sikrer** forskningsinstitusjoner at **alle** som utfører eller deltar i forskningen, er kjent med anerkjente forskningsetiske normer?

3.1 Har virksomheten et system for å **følge opp at alle som skal** ha opplæring får opplæring?

